

אלדד אמיר:

„קודם כל נציג ישראל, ואחר כך אלדד השייט“

המישלחת הישראלית חזרה מסיאול ללא מדליות ניצחון, ולעומת זאת התרחשו בה אירועים שזכו בתשומת לב תיקשורתית שלילית רחבה. השייטים רן ודן טורטן הפרו את התקנות וההוראות החד-משמעיות של המישלחת, בכך שיצאו להפלגת אימון ביום-כיפור. ראשי המישלחת, יצחק אופק ויצחק כספי, נראו נוסעים במכונית אחרי תפילת כל-נדרו.

נגשתי עם אלדד אמיר, אחד מצמד שייטי דגם „ההולנדי המעופף“, שזכו בהצלחה חסרת-תקדים. אלדד אמיר לא הפר את קדושת יום-הכיפורים, וביקשתי לשמוע את תגובתו על אותם אירועים.

אני חייב לדייק שאחים טורטן היו בהפלגת-החרות, והם שימו אותה במקום התשיעי.

● אתה שלם עם עובדה זו?

לא ולא! מדובר באירוע חמור מאוד. אנחנו, משתתפי המישלחת, נשלחנו כנציגי מדינת-ישראל, וכך האחים טורטן היו אמורים לנהוג כפי שמתחייב מעצם היותם נציגי מדינת ישראל. אני ראיתי את עצמי קודם-כל כנציג השייט של המדינה, ורק אחר-כך כאלדד אמיר השייט, האדם הפרטי.

● אם כך, איך אתה עברת את יום-הכיפור בסוסאן?

צמתי וכיבדתי את קדושתו של יום זה, למרות שלנגד עיניי נשקף נוף ימה של פוסאן.

● כלומר?

באותו יום שרר מוגז-אוויר נוה, אידיאלי לשיוט. מחלון חררי בבית-המלון ניתן היה לראות בכירור את התחרות האולימפית של השייטים. עבורי, כשייט, זה לא היה קל, אך שמירה על קדושתו

האולימפיאדה

של יום-הכיפורים חשובה מעל הכל.

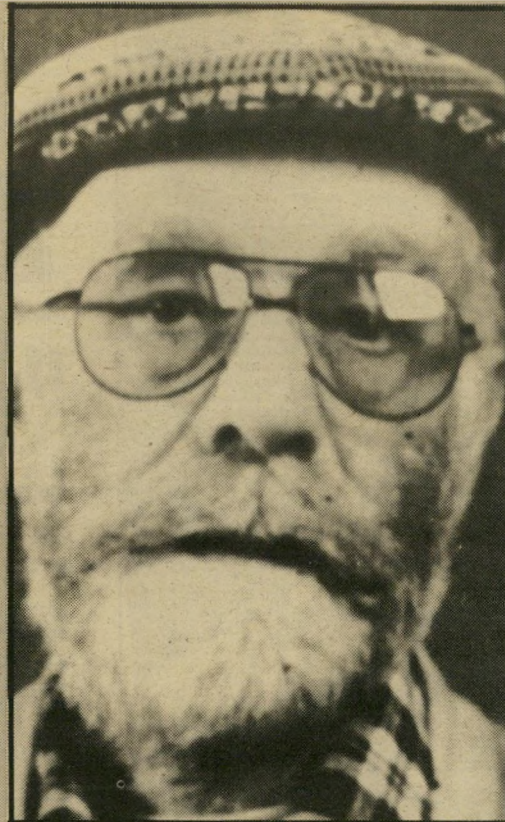
● הרגשת בעם, תחושת-קיפוח?

להיפך, הייתי גאה מאוד, עד אשר נודע לי באותו ערב, על הפלגתם של הטורטנים. תחילה הייתי די המום, לא הייתי מסוגל לעכל את מה שהתרחש. מעשיהם גרמו לי להרגיש שאני נושא ללעג ולשנוינה בעיני הספורטאים של העולם.

● באותו נושא, מה דעתך לגבי נסיעתם ברכב-של ראשי המישלחת אחרי תפילת כל-נדרו?

אני נוהג להגיב על מיקרים שאיני מושבע שאכן אירעו. מיקרה טורטן אירע בפוסאן, ושם הייתי. ברקתי את אמיתות המעשה והשתכנעתי כי הוא חמור. ראשיה-המישלחת היו כסיאול, מרחק של 800 ק"מ מפוסאן, ולכן איני בטוח שכך היו פני הדברים, וזאת גם הסיבה שאיני יכול להתייחס לכך.

(עודד רכטמן)

ישראל הר:

אני רוצה להודיע לנושים שלא קיבלתי אף אגודה“

פרס הוא חבר חשוב לכל יוצר. פרס הוא הכרה של המימסד, וגם כסף שיכול לשחרר את הזוכה בו מדאגות-פרנסה, ולאפשר לו להקדיש את זמנו ליצירה. אבל, כדרכם של פרסים, הם ניתנים למתימעט, והשאר ממשויכים לקווים.

והנה השנה, למעשה ממש השבוע, מקבל הסופר-משורר-עורך ישראל הר שני פרסים חשובים. פרס היצירה מטעם ראש הממשלה ע"ש לוי אשכול, וכן פרס אקו"ם. האם זה מהפך בחייך, שאלתי את ישראל הר?

לגמרי לא. זה נכון שבטכס דיברו עלי יפה מאוד במשך חמש דקות מההתחלה ושתי דקות בסוף, וזה נכון שכני כן ה"8 כנה כונגית מיוחדת כדי לשים עליה את כל הפרסים, אבל מלבד זאת כמה זה שינה את חיי?

● בכל זאת, פרסים זה כסף, ואתה יכול קצת להשתחרר מבעיות-פרנסה, חלום של כל סופר.

גם זה לא מרוייק. פרס ראשי-המשלה הוא אמנם פרס כספי, ואפילו נחשב, בתנאי הארץ, כפרס גבוה. הם נותנים משכורת של מורה בכיר במשך שנה אחת. אבל אתה לא יכול לקבל גם משכורת באותו הזמן, והמשכורת שלי היא כ-100 שקלים יותר.

● אז תוותר על הפרס כדי להמשיך לעבוד ולקבל משכורת גבוהה ב-100 שקלים?

אם לא תהיה לי ברירה.

● ומה לגבי פרס אקו"ם? כמה כסף זה?

זה לא כסף בכלל, ולכן זה גם נקרא „אות אקו"ם“, ולא פרס אקו"ם. זה רק כבוד.

● במילים אחרות, מה שאתה אומר הוא שאילו במקום שני הפרסים היו, למשל, קונים אלף ספרים

פרסים

שלך ומחלקים אותם לנוער, היית יותר שמח?

פי אלף יותר שמח! זה גם היה כסף וגם היו קוראים אותי.

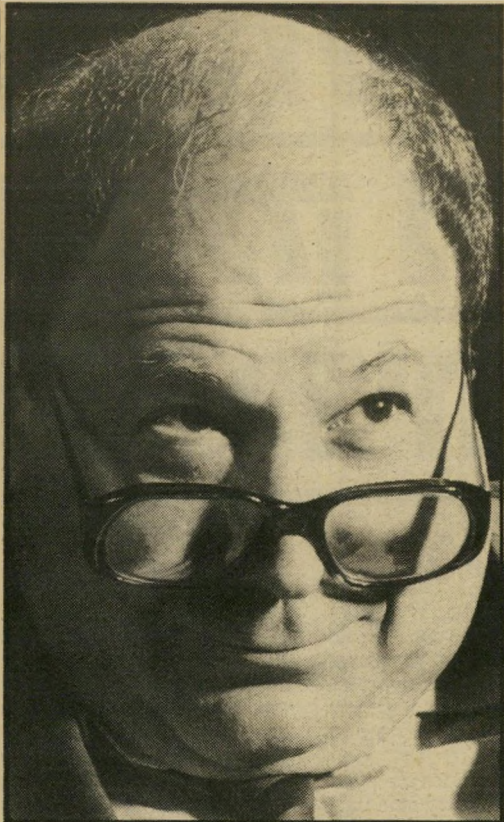
● את אות-אקו"ם קיבלת על עריכת „ספריית תרמול“, 200 ספרים מצויינים שאיראפשר לקנות אותם בחנויות. אתה יכול להסביר את זה?

ספריית תרמול הוקמה בשביל החיילים. אבל אילו היתה הפצה טובה, יכול היה כל אחד לקנות ספר של תרמול. אבל אין הפצה טובה, ולכן אפשר לקנות אותם אולי בשלוש חנויות בארץ, החנות של מייסדה-הביטחון, לפעמים בשקם. ולפעמים בסטימצקי.

● בזוכה בשני פרסים יוקרתיים בשבוע אחר, היית רוצה להגיד משהו?

כן, אני רוצה להודיע לנושים שלי שלא ישמחו, עוד לא קיבלתי אף אגודה אחת. אבל אני יודע כל הזמן שאני חייב, ואני מתחייב להחזיר לכולם.

(דניאלה שמי)

פיטר פריישטדט:

„את פינחס ספיר אוהבים יותר מאשר את רחל!“

72 אנשי-חזון בהיסטוריה היהודית מחכים לתורם להיות מונצחים בסרט. לוי אשכול, ברל כצנלסון, פינחס ספיר, משה דיין, יצחק גרינבוים ומשה נובומייסקי (ממפעל-האשלג ביס-המלח) כבר זכו, וכל אחד מהם מכובד בסרט משלו, בן 50 דקות.

מי רואה את הסרטים האלה, שאלתי את פיטר פריישטדט, יו"ר הארכיון הישראלי לסרטים על דמויות בעולם היהודי.

כבר היו כמה פרימיירות, ומתוכננות עוד כמה בעתיד הקרוב.

● אז בפרימיירות יבואו כל החשובים ויראו את הסרטים. אבל הכוונה, אני מניחה, לא היתה ברייק אליהם.

כמוכן. הטלוויזיה הלימודית תציג את כל הסרטים, בית הספרים הלאומי רוכש עותק מכל סרט לצורכי-מחקר, מישרד החינוך מתכוון להכניס את הסרטים לשיעורי-ההיסטוריה, ואפילו אוניברסיטת הארווארד הוזינה את כולם.

● אתה אומר שמישרד-החינוך יקנה את הסרטים. האם הם יחזיקו בהם כדי שמי שירצה יוכל לראותם, או שיכריחו את הילדים לראות סרט בן 50 דקות על לואיס ברנדיס, למשל?

אני לא אוהב את המילה הזאת יכריחו. אני מניח שזה יהיה חלק מתוכנית-הלימודים. אני לא חושב שזה ישנה את העולם, אבל כבר ידוע שיש בורות מדהימה בכל דור לגבי הדורות הקודמים, ואני חושב שזה חשוב מאוד שידעו מי היה ומה פעל כל אחד מהרמויות האלו.

● כמה עולה כל סרט, ומי משלם עבורם?

כ-60 אלף דולר עלו הסרטים שעשינו עד עכשיו. כל סרט שולם על-ידי מישהו אחר. אנשים פרטיים או מנכ"לים של מוסדות.

היסטוריה

● שמעתי לא מזמן שאחד משליחי-העליה בארצות-הברית רצה להראות ליהודים פרקים מהסרט „עמוד האש“, שעותק שלו נקנה על-ידי הסוכנות, אבל הסתבר שהסרט מונח באיזה מחסן, ורק אחרי חודשים רבים מצאו אותו. אתה לא מודאג שגם הסרטים שלך יגמרו באיזה מחסן?

הסיפור הזה אינו מפתיע אותי, ואעשה כל מה שביכולתי כדי שזה לא יקרה לסרטים שלנו. כל בוקר, כשאני יושב ליד שולחן העבודה שלי, אני מוזיז מילימטר אחד קדימה. זהו מופע-לחיי, ואני אעשה עבורו הכל. אני יודע שזה לא נהוג בעיתונות, אבל אולי בהודמנות זאת אני יכול להגיד מילה טובה על מישהו?

● בבקשה!

אני רוצה לאמר שאני מוריד את הכובע לפני שרי-החינוך, יצחק נבון, על העזרה, הלהט והתמיכה המוסרית שהוא נותן לעניין הזה.

(דניאלה שמי)